

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING	3

1. INLEIDING

De Directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat heeft het voornemen om het meest noordelijke deel van de Oostvaardersdijk, een dijktraject tussen de Noordersluis en de Houtribsluizen (Houtribhoogte-2), te verbeteren. Uit berekeningen van Rijkswaterstaat is gebleken dat een deel van het dijktraject Houtribhoogte-2 niet voldoet aan de thans geldende veiligheidsnorm. Hierbij is rekening gehouden met de (recent gerealiseerde) doorbraak in de leidam ten westen van het dijktraject, voor een betere aanlooproute van de scheepvaart richting de nabijgelegen Houtribsluizen.

Bij brief van 20 juli 2000¹ heeft Gedeputeerde Staten van Flevoland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 26 juli 2000 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreactie, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁴, zoals vastgesteld op 9 juli 1997;
- op eventuele onjuistheden⁵;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit op grond van artikel 7 van de Wet op de waterkering. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER aanwezig is. Het MER geeft een goede beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de varianten, en van de meeste effecten daarvan op het milieu. Er is daardoor voldoende informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een plaats te kunnen geven in de besluitvorming.

2.2 Toelichting op het oordeel

De Commissie waardeert de vorm, gestructureerde opzet en leesbaarheid van de Projectnota/MER. De samenvatting is zelfstandig leesbaar en goed gepresenteerd. De technische doorsneden en de visualisatie van de voorgestelde veranderingen door middel van schetstekeningen zijn inzichtelijk. De plattegronden daarentegen geven vaak niet de gewenste informatie, zoals bijvoorbeeld informatie over het aangrenzende grondgebruik.

Probleemstelling en doel zijn goed beschreven, waarbij duidelijke uitgangspunten voor de veiligheid zijn gehanteerd (als overeengekomen in een bestuursovereenkomst: veiligheidsnorm met een overschrijdingskans van 1/4000 jaar, 2% golfploopcriterium en voorgeschreven model voor kruinhoogteberekeningen).

De Commissie constateert dat de in beeld gebrachte principe-oplossingen dicht bij elkaar liggen, waardoor deze qua (milieu)effecten weinig onderscheidend zijn ten opzichte van elkaar. In de richtlijnen zijn meerdere aspecten/oplossingen genoemd waarvan de Commissie wél verwacht dat deze onderscheidend kunnen werken (buitendijkse varianten; beheer van dijken). Deze zijn in de Projectnota/MER niet uitgewerkt. Verder wordt in de projectnota/MER het mma opgevat als “bescherming van de huidige waarden”. Aangezien die waarden niet groot zijn, is volgens deze redenering een mma overbodig. Het feit dat bij een nieuwe ruimtelijke ingreep ook de kans kan worden aangegrepen om beperkte huidige landschappelijke en ecologische kwaliteiten te verbeteren wordt niet onderkend. Hieruit volgende aanbevelingen zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

De effectbeschrijving is voldoende weergegeven.

Het landschappelijke criterium “continuïteit” is naar het oordeel van de Commissie goed gebruikt: de voorkeursvarianten per dijkvak worden aan elkaar gerelateerd en – in onderlinge samenhang – getoetst op dit criterium. Dit leidt tot een aanpassing van de voorkeursvariant voor dijkvak 2. Op grotere schaal gezien, wordt het hele dijktracé hierdoor meer een eenheid en dat is uit landschappelijk oogpunt positief. Hierbij plaatst de Commissie de kanttekening dat de verschillen zeer klein zijn.

Het voor natuur gebruikte criterium is naar het oordeel van de Commissie matig ingevuld. Er wordt alleen het aspect ‘rietzoom’ meegenomen; effecten op taluds en de daar aanwezige waarden worden niet genoemd. Dit kan bijvoor-

beeld van belang zijn voor het op depot zetten van zodegrond en weer terugbrengen van deze grond als afwerklaag.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

Dijken langs het IJsselmeer zijn in het algemeen hoog en robuust. Bij het zoeken naar oplossingsrichtingen is het zoeken naar een robuust profiel, passend binnen het bestaande karakter als uitgangspunt genomen. De verschillende principe-oplossingen zijn daardoor, en in combinatie met andere uitgangspunten die zijn gehanteerd, zeer weinig onderscheidend ten opzichte van elkaar. Dit vindt vervolgens zijn weerslag in de beoordeling van de varianten, die over het algemeen neutraal is met de waardering 'geen tot zeer geringe verandering'. Dit is mede het gevolg van het ontbreken van binnendijks en buitendijks georiënteerde varianten, die volgens de Projectnota/MER (vrijwel) niet mogelijk zijn. De onderbouwing hiervan is naar het oordeel van de Commissie mager. Het bestempelen van buitendijkse oplossingen als niet reeel (in verband met het vrijhouden van doorvaartroutes voor de recreatie- en beroepsvaart) geldt bijvoorbeeld niet voor de zuidelijke dijkvakken (weinig tot geen beroepsvaart).

De Commissie is van mening dat buitendijks georiënteerde varianten (met mogelijkheden voor de ontwikkeling van 'luwtegebieden' en 'vooroevervegetatie'), mogelijkheden én kansen⁷ kunnen bieden voor milieuvriendelijke oplossingen. Ook het (bijvoorbeeld natuurtechnisch maai)beheer biedt hiertoe mogelijkheden. De mogelijkheden voor groene meekoppeling zijn kortom vooralsnog niet benut.

- De Commissie adviseert in de verdere uitwerking van de plannen aandacht te geven aan mogelijkheden voor groene meekoppeling⁸. In het bijzonder pleit de Commissie voor de toepassing van natuurtechnisch maai-beheer⁹ en het aanbrengen en/of onderhouden van een vooroever-rietkraag in dijkvak 1a en 1b.

In de Projectnota/MER lijkt weinig rekening gehouden te zijn met gemeentelijke plannen voor ontwikkeling van de kuststrook, onder andere ter vergroting van de recreatieve- en woonkwaliteit.

- De Commissie beveelt aan om bij de verdere uitwerking, ook die ten aanzien van groene meekoppeling, te streven naar een intensieve samenwerking met de gemeente Lelystad, in verband met de gewenste samenhang tussen dijk(verbetering) en stedenbouwkundige ontwikkelingen.

⁷ Bijvoorbeeld bijdragen aan natuurontwikkeling in de oeverzones in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn en de te realiseren 'natte as' als robuuste verbindingszone tussen delen van de EHS (zie de in 2000 verschenen nota 'NBL21': *Natuur voor mensen, mensen voor natuur*).

⁸ De Milieu Federatie Flevoland pleit in inspraakreactie 1 (bijlage 4) eveneens voor het meenemen van mogelijkheden voor natuurontwikkeling in het ontwerpplan.

⁹ Zie voor een exacte beschrijving de "Leidraad Toetsen op Veiligheid" (TAW, 1999).